

De snuffelstage:
wat en hoe kiezen
leerlingen?

Zelf doen

De snuffelstage, ook wel stage A of bedrijfsoriënterende stage genoemd, is voor de meeste vmbo-leerlingen de eerste kennismaking met de verschillende kanten van een beroep. Hun eerste idee van hoe het er in het werkende leven aan toe gaat. De vmbo'ers lopen de stage in klas 3. Soms wat eerder, soms later. De ene school kiest voor een aansluitende periode van enkele dagen of weken, de andere voor een langere periode van een dag per week.

Zo ook het vmbo groen in Nijmegen (Helicon Opleidingen), waar ze de term beroepsoriënterende stage bezigen. Hier gaan de derdeklassers tien weken lang één dinsdag per week op pad. In de periode december-januari of in maart-april. De leerlingen van de theoretische leerweg lopen er een wat kortere stage van vijf dinsdagen,

Mike Stekelenburg en Youri Don: "Toen ik de zorgboerderij belde, bleek dat ze al vol zaten."

want zij hebben extra tijd nodig voor avo-vakken.

De dinsdagen op school zijn eveneens ingedeeld in periodes van tien weken waarop de leerlingen een van de twee profielvakken volgen, die ze kiezen naast het programma Landbouwbreed. Dier en voeding is een combinatie die bijvoorbeeld veel wordt gekozen, net als toerisme, recreatie & sport en voeding. Op deze dinsdagen in het begin van het schooljaar wordt tijd ingeruimd voor de voorbereiding op de beroepsoriënterende stage.

De eerste ervaring met stage lopen krijgen de Nijmeegse leerlingen overigens al in klas 2, op een bekende plek: de school. Ze lopen elk twee á drie dagen mee in de kantine, en twee dagen in de tuinschuur.

"Zo doen ze een eerste werkervaring op in een vertrouwde omgeving", vertelt stagecoördinator Ine Kruit.

Verder gaan enkele leerlingen – die het kunnen en willen – al in de tweede helft van de ze klas op een kleine snuffelstage. Inge Furer (14) bijvoorbeeld liep vier dagen mee op haar oude basisschool. Inge weet namelijk al heel lang dat ze met kinderen wil werken. Ze vertelt dat ze als voorbereiding in het mentoruur wat opdrachten uit het zogenaamde VOS-boekje maakte.

Rollenspellen

Het VOS-boekje, zo heet het boekje dat in klas 3 een belangrijk hulpmiddel is bij de Voorbereiding Op Stage. Alles wat je moet weten en doen voor je op stage gaat, staat erin. Het is al jaren in gebruik op de school, en wordt voortdurend bijgeschaafd. De leerlingen maken onder andere een cv, stellen vast wat ze leuk vinden en goed kunnen en kunnen tests invullen. Verder maken ze een competentieweb: een

TEKST EN
FOTOGRAFIE
marleen schepers

Alle vmbo'ers moeten er in principe in klas 3 aan geloven: de snuffelstage. Hoe kiezen leerlingen van 14, 15 jaar een stage? En hoe bereiden ze zich voor? We nemen een kijkje op het vmbo groen in Nijmegen.

nulmeting van acht competenties vóór de stage. “Dat kost wel twee-drie lessen”, zegt profielvakdocent voeding Bertold Gorter. “Weten waar ze goed in zijn en wat ze willen leren en dat benoemen, is moeilijk voor onze leerlingen.” Na de stage vullen ze het competentieweb nog eens in, samen met de stagebieder. Inge noemt, gevraagd naar wat ze eerst niet kon en nu wel: “Streng zijn. Dat merkte ik bij de stage op de basisschool. Bij mijn stage dit jaar in een vakantiepark heb ik weer iets meer geleerd om te zeggen wat de kinderen moeten doen.”

Gorter vertelt dat de maatschappelijke stage van de derdeklassers in het begin van het schooljaar een ijkpunt is om ervaringen en ideeën uit te wisselen. “Die gebruiken we als voorbeeld bij de voorbereiding. Ze hebben door die stage een eerste idee wat ze leuk vinden en hoe het is om ergens te werken.”

Inge Furer en Samantha van de Rakt: “We deden contactspellen, en één competentie van jezelf presenteren voor de groep”

Hij werkt het VOS-boekje vrij consciëntieus door met de leerlingen, maar niet van a tot z. De leerlingen doen bijvoorbeeld een paar rollenspellen, waarbij het gaat om afspraken maken met het bedrijf, om opkomen voor jezelf of omgaan met collega's.

Ervaring

Het zelf doen, zelf een stageplek zoeken. Dát is waar het om gaat bij de beroepsoriënterende stage van de vmbo'ers in Nijmegen zeggen Kruit en Gorter. Het is daarom dan ook dat de docenten de leerlingen niet sturen. “Zelf bedenken waar je wilt werken, zelf bellen of langsgaan, zelf afspraken maken...” En natuurlijk draait de stage ook om de eerste werkervaring opdoen en kennismaken met algemene beroepsvaardigheden zoals op tijd komen, vriendelijk zijn voor klanten, vragen stellen en luisteren naar en overleg-

gen met je baas. Dat kan op elk bedrijf. Daarom doet wélk bedrijf er niet helemaal toe. “Als de leerling er maar kan leren en er zin in heeft om daar stage te lopen.”

Een stageplek kan ook tegenvallen, vooral als een leerling zich niet goed heeft voorbereid, zegt Kruit. “Maar van een negatieve ervaringen leren ze misschien nog wel meer.”

Naar buiten

De docenten stimuleren de leerlingen een bedrijf in hun eigen woonomgeving te zoeken. ‘Mag dat dan?’, is dan vaak de reactie. Kruit. “Ze denken: school is Nijmegen.” Ideeën voor bedrijven doen ze op via de webadressen in het VOS-boekje. Verder kunnen ze putten uit de bedrijven die ze tijdens activiteiten-weken in klas 1 en 2 hebben bezocht en ze horen bovendien van de vierdeklassers over bedrijven. Via via een bedrijf zoeken mag, en gebeurt

Stagecoördinator
Ine Kruit, docent
toerisme, recreatie
& sport Pieter
Rutten en docent
voeding Bertold
Gorter: “Naar wélk
bedrijf ze gaan doet
er niet toe”

ook veel. Docent toerisme, recreatie & sport Pieter Rutten: “Ik adviseer ze niet in te zetten op één bedrijf, hoe graag ze dat ook willen. Ze moeten altijd wat achter de hand hebben. Ze hebben soms erg hoge verwachtingen van het werk. Dan leg ik uit dat een fitnesscentrum niet per se zit te wachten op een veertienjarige instructeur.”

Een bedrijf bellen – hetgeen ze thuis moeten doen – is een drempel, met name voor zorgleerlingen. De ervaring van de docenten is dat zij geen of juist te veel medewerking krijgen van hun ouders. Kruit: “School is een beschermde wereld voor ze, echt ‘naar buiten gaan’ is voor veel leerlingen niet makkelijk.”

Elk jaar zijn er dan ook wel enkele leerlingen die twee weken voor de

Al vol

Inge Furer en haar vriendin Samantha van de Rakt (16) weten al wat ze willen: Inge in de recreatie werken met kinderen en Samantha op een manege. “Een deel van de week, want het is zwaarder dan ik dacht.” Dat heeft ze ontdekt tijdens haar stage. Hun docent Pieter Rutten vertelt dat hij één les heeft besteed aan communiceren. Samantha en Inge herinneren het zich nog. Inge: “We deden contactspellen, en één competentie van jezelf presenteren voor de groep.” Zij liep in de winterperiode stage bij vakantiepark De Groene heuvels. Ze legde het contact via een kennis die er werkt.

Samantha wilde stagelopen bij de manege waar ze paardrijdt. Ze liet dit vallen bij haar rijinstructrice en die reageerde heel enthousiast. “Toen durfde ik makkelijker naar de eigenares te gaan.” Omdat het een bekend adres was, durfde ze meer, zegt ze, “Anders had ik meer willen oefenen van tevoren.”

Mike Stekelenburg (15) en Youri Don (16) bereidden zich in de lessen van voedingdocent Gorter voor op de stage. Mike ging net als Inge al op stage in klas 2, bij een tuincentrum. Nu is hij net begonnen aan zijn beroepsoriënterende stage bij Iriszorg De Hulsen, een huis voor mensen die niet voor zichzelf kunnen zorgen. De eerste weken heeft hij schoongemaakt en in de keuken

gewerkt; nu mag hij met de mensen werken. “Mijn vader werkt er als tuinman en conciërge. Hij zei: is dat niet wat voor je?”

Youri: “Mijn eerste keus was zorgboerderij, daar kun je van alles doen. Maar toen ik belde, bleek dat ze al vol zaten.” Youri heeft inmiddels zijn stage bij een hoveniersbedrijf achter de rug. Elke dinsdagochtend hoorde hij met wie hij die dag kon meelopen. “Daarover had ik van tevoren geen afspraken gemaakt. Maar ik heb alle werkzaamheden wel gedaan. Ik heb er een ander beeld van gekregen; het is meer dan alleen bladharken.”

Kijk voor info en links op groenonderwijs.nl > editie 6

‘Zelf bedenken waar je wilt werken, zelf bellen of langsgaan, zelf afspraken maken met het stagebedrijf: daar gaat het om’

stage begint nog geen idee hebben waar ze heen willen. Die circa 10 procent per jaar krijgt wat meer zorg en aandacht van Ine Kruit. Zij helpt ze op weg en zorgt dat ze op school een stagebedrijf bellen.

Waar ze werk(t)en

Waar werken en werkten de huidige 92 derdeklassers van het vmbo groen in Nijmegen zoal?

Bij een loonwerker, hoveniersbedrijf, vakantiepark, tuincentrum, fitnesscentrum, restaurant, manege, dierenwinkel, bloemwinkel, basisschool, kinderdagverblijf, decoratiebedrijf, dierenarts, hondentrimsalon en boerderij.